

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 10ης Νοεμβρίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Οδηγία 2002/47/EK — Πεδίο εφαρμογής — Έννοιες της “χρηματοοικονομικής ασφάλειας”, των “σχετικών οικονομικών υποχρεώσεων” και της “παροχής” χρηματοοικονομικής ασφάλειας — Δυνατότητα εκτελέσεως χρηματοοικονομικής ασφάλειας ανεξαρτήτως της κινήσεως διαδικασίας αφερεγγυότητας — Σύμβαση τρεχούμενου λογαριασμού προβλέπουσα ρήτρα χρηματοοικονομικής ασφάλειας»

Στην υπόθεση C-156/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (Ανώτατο Δικαστήριο, τμήμα αστικών διαφορών, Λεττονία) με απόφαση της 11ης Μαρτίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο την 1η Απριλίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

«**Private Equity Insurance Group**» SIA

κατά

«**Swedbank**» AS,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe και Κ. Λυκούργο, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: M. Aleksejeva, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 11ης Μαΐου 2016,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η «Private Equity Insurance Group» SIA, εκπροσωπούμενη από τον N. Šlitke, advokāts,
- η «Swedbank» AS, εκπροσωπούμενη από τους R. Vonsoņičs, D. Lasmanis και I. Balmaks, advokāti, καθώς και από τον R. Rubenis,
- η Λεττονική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους I. Kalniņš και J. Treijs-Gigulis,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. García-Valdecasas Dorrego και V. Ester Casas,

* Γλώσσα διαδικασίας: η λεττονική.

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την J. Kraehling, επικουρούμενη από τον J. Holmes, barrister, καθώς και από τον B. Kenelly, QC,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους J. Rius, A. Sauka και K.-Ph. Wojcik,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Ιουλίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της οδηγίας 2002/47/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουνίου 2002, για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ΕΕ 2002, L 168, σ. 43).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της «Private Equity Insurance Group» SIA και της «Swedbank» AS, σχετικά με αγωγή αποζημιώσεως ασκηθείσα από την πρώτη εταιρία κατά της δεύτερης.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 98/26/EK

- 3 Το άρθρο 1 της οδηγίας 98/26/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιογράφων (ΕΕ 1998, L 166, σ. 45), ορίζει τα εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται:

- α) στα συστήματα, όπως ορίζονται στο άρθρο 2, στοιχείο α), τα οποία διέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους και τα οποία διενεργούν πράξεις σε οιοδήποτε νόμισμα, σε [ευρώ], ή σε διάφορα νομίσματα αμοιβαίως μετατρέψιμα·
- β) στους συμμετέχοντες σε τέτοια συστήματα·
- γ) στην πρόσθετη ασφάλεια που παρέχεται σε συνάρτηση με:
 - τη συμμετοχή σε ένα σύστημα ή
 - τις πράξεις των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών της Κοινότητας υπό την ιδιότητά τους ως κεντρικών τραπεζών.»

4 Το άρθρο 2, στοιχείο α', πρώτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

α) “σύστημα”: η τυπική συμφωνία:

- μεταξύ τριών ή περισσότερων συμμετεχόντων, στους οποίους δεν συναριθμείται ο τυχόν διακανονιστής, ο τυχόν κεντρικός αντισυμβαλλόμενος, το τυχόν συμπληρωματικό γραφείο ή ο τυχόν εμμέσως συμμετέχων, με κοινούς κανόνες και τυποποιημένες ρυθμίσεις για την εκτέλεση των εντολών μεταβίβασης μεταξύ των συμμετεχόντων,
- η οποία διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους που επιλέγουν οι συμμετέχοντες: οι συμμετέχοντες μπορούν, ωστόσο, να επιλέξουν μόνον το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο ένας τουλάχιστον από αυτούς έχει την κεντρική διοίκηση, και
- η οποία, υπό την επιφύλαξη άλλων αυστηρότερων όρων γενικής εφαρμογής που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο, ορίζεται ως σύστημα και ανακοινώνεται στην Επιτροπή από το κράτος μέλος το δίκαιο του οποίου είναι εφαρμοστέο, εφόσον αυτό το κράτος μέλος κρίνει ικανοποιητικούς τους κανόνες του συστήματος.»

Η οδηγία 2002/47

5 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 3 έως 5, 9, 10, 17 και 18 της οδηγίας 2002/47 εκθέτουν τα ακόλουθα:

«(1) Η οδηγία [98/26] αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία ενός υγιούς νομικού πλαισίου για τα εν λόγω συστήματα. Η εφαρμογή της οδηγίας αυτής κατέδειξε, αφενός, ότι έχει ιδιαίτερη σημασία το να περιοριστεί ο εγγενής κίνδυνος των συστημάτων αυτών ο οποίος προκύπτει από την επιρροή διαφορετικών εννόμων τάξεων και, αφετέρου, ότι η ύπαρξη κοινών κανόνων σε σχέση με τη σύσταση ασφαλειών στο πλαίσιο των συστημάτων αυτών είναι ωφέλιμη.

[...]

(3) Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα κοινοτικό καθεστώς για την παροχή τίτλων και μετρητών ως εγγύησης (στο εξής: χρηματοοικονομική ασφάλεια) τόσο στο πλαίσιο σύστασης ασφάλειας υπό μορφή τίτλων όσο και στο πλαίσιο μεταφοράς τίτλου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς (repos). Αυτό θα συμβάλει στην ενοποίηση και οικονομικότερη λειτουργία των χρηματοοικονομικών αγορών, καθώς και στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κοινότητας, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων στην ενιαία αγορά χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Η παρούσα οδηγία εστιάζεται στις διμερείς συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας.

(4) Η παρούσα οδηγία θεσπίζεται εντός ενός ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου που συνίσταται ειδικότερα από την εν λόγω οδηγία [98/26], καθώς και από την οδηγία 2001/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Απριλίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων [(ΕΕ 2001, L 125, σ.15)] και την οδηγία 2001/17/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων [(ΕΕ 2001, L 110, σ. 28)] και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας [(ΕΕ 2000, L 160, σ. 1)]. Η παρούσα οδηγία είναι σύμφωνη με το γενικότερο πλαίσιο των εν λόγω προηγούμενων νομοθετικών πράξεων και δεν περιέχει αντίθετες διατάξεις. Όντως, η παρούσα οδηγία συμπληρώνει τις εν λόγω ισχύουσες νομοθετικές πράξεις προσφέροντας λύσεις σε περαιτέρω ζητήματα και υπερβαίνοντας τα όριά τους σε σχέση με συγκεκριμένα θέματα που ήδη καλύπτονται από τις εν λόγω πράξεις.

- (5) Για να βελτιωθεί η ασφάλεια του δικαίου στις συμφωνίες χρηματοοικονομικής ασφάλειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να φροντίσουν ώστε ορισμένες διατάξεις του πτωχευτικού δικαίου να μην εφαρμόζονται επί των συμφωνιών αυτών, ιδιαίτερα εκείνες οι οποίες ενδέχεται να κωλύουν τη ρευστοποίηση της χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή να καθιστούν αβέβαιο το κύρος τρεχουσών τεχνικών, όπως ο διμερής συμψηφισμός, η παροχή συμπληρωματικής διασφάλισης με τη μορφή πρόσθετης ασφάλειας και η υποκατάσταση ασφάλειας.

[...]

- (9) Για να περιοριστούν οι διοικητικές διατυπώσεις για τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνίας χρηματοοικονομικής ασφάλειας εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, η μόνη προϋπόθεση διασφάλισης του κύρους βάσει της εθνικής νομοθεσίας όσον αφορά τη χρηματοοικονομική ασφάλεια θα πρέπει να είναι το ότι η χρηματοοικονομική ασφάλεια παραδίδεται, μεταβιβάζεται, κατέχεται, καταχωρείται ή καθορίζεται άλλως κατά τρόπο ώστε να τελεί υπό την κατοχή ή τον έλεγχο του ασφαλειολήπτη ή προσώπου που ενεργεί εξ ονόματος του ασφαλειολήπτη, μη αποκλειομένων των τεχνικών παροχής ασφάλειας σύμφωνα με τις οποίες ο ασφαλειοδότης έχει την ευχέρεια να υποκαθιστά την ασφάλεια ή να αποσύρει το πλεονάζον μέρος της ασφάλειας.

- (10) Για τους ίδιους λόγους, η σύναψη, το κύρος, η πλήρωση τυπικών και διαδικαστικών προϋποθέσεων, το αντιτάξιμο ή το αποδεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο μιας συμφωνίας χρηματοοικονομικής ασφάλειας, ή η παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας δυνάμει μιας συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, δεν θα πρέπει να εξαρτώνται από την τήρηση οιαδήποτε τύπου όπως η κατάρτιση ενός εγγράφου με συγκεκριμένη μορφή ή με ιδιαίτερο τρόπο, η καταχώρηση σε επίσημο ή δημόσιο όργανο ή η εγγραφή σε δημόσιο μητρώο, η δημοσίευση σε εφημερίδα ή στον περιοδικό τύπο ή σε επίσημο μητρώο ή η δημοσιότητα με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, η κοινοποίηση σε δημόσιο λειτουργό ή η παροχή αποδεικτικών στοιχείων με συγκεκριμένη μορφή ως προς την ημερομηνία κατάρτισης εγγράφου ή άλλου μέσου, το ποσό των σχετικών οικονομικών υποχρεώσεων ή οποιοδήποτε άλλο θέμα. Η παρούσα οδηγία πρέπει, ωστόσο, να επιτυγχάνει την ισορροπία μεταξύ αποτελεσματικότητας της αγοράς και εξασφάλισης των συμβαλλομένων μερών και των τρίτων, ούτως ώστε να αποφεύγεται μεταξύ άλλων ο κίνδυνος απάτης. Η ισορροπία αυτή θα πρέπει να επιτυγχάνεται με το γεγονός ότι το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας καλύπτει μόνο τις συμφωνίες χρηματοοικονομικής ασφάλειας που συνεπάγονται κάποια μορφή περιουσιακής απώλειας, όπως είναι η παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, και στις οποίες η παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας μπορεί να αποδεικνύεται εγγράφως ή σε σταθερό υπόθεμα, εξασφαλίζοντας την ανιχνευσιμότητα της ασφάλειας. [...]

[...]

- (17) Η παρούσα οδηγία προβλέπει ταχείες και μη τυπολατρικές εκτελεστικές διαδικασίες προκειμένου να διαφυλάσσεται η χρηματοοικονομική σταθερότητα και να περιορίζονται οι αλυσιδωτές επιπτώσεις σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής ενός συμβαλλομένου σε συμφωνία χρηματοοικονομικής ασφάλειας. [...]

- (18) [...] Ως 'μετρητά' νοούνται τα χρήματα υπό μορφή πίστωσης ενός λογαριασμού ή άλλες παρόμοιες αξιώσεις επιστροφής χρημάτων (όπως οι καταθέσεις χρηματαγοράς), δηλαδή εξαιρουμένων ρητώς των τραπεζογραμματίων.»

6 Το άρθρο 1 της εν λόγω οδηγίας, με τίτλο «Σκοπός και πεδίο εφαρμογής», ορίζει τα εξής:

«1. Η παρούσα οδηγία καθορίζει το κοινοτικό καθεστώς που εφαρμόζεται στις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας οι οποίες ικανοποιούν τις απαιτήσεις των παραγράφων 2 και 5, καθώς και στη χρηματοοικονομική ασφάλεια που παρέχεται σύμφωνα με τους όρους των παραγράφων 4 και 5.

2. Τόσο ο ασφαλειολήπτης όσο και ο ασφαλειοδότης πρέπει να ανήκουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

α) δημόσια αρχή [...]

β) κεντρική τράπεζα [...]

γ) χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που υπόκειται σε εποπτεία, [...]

δ) κεντρικός αντισυμβαλλόμενος, διακανονιστής ή συμψηφιστικό γραφείο, όπως ορίζονται, αντίστοιχα, στο άρθρο 2, στοιχεία γ', δ' και ε', της οδηγίας [98/26] [...]

ε) πρόσωπο, πλην των φυσικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των μη μετοχικών επιχειρήσεων και των προσωπικών εταιρειών [partnership], υπό τον όρο ότι ο αντισυμβαλλόμενος είναι ίδρυμα που ορίζεται στα στοιχεία α' έως δ'.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποκλείσουν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας όταν ένα από τα μέρη είναι πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 2, στοιχείο ε'.

[...]

4. α) Η παρεχόμενη χρηματοοικονομική ασφάλεια πρέπει να συνίσταται σε μετρητά ή χρηματοπιστωτικά μέσα.

[...]

5. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις χρηματοοικονομικές ασφάλειες που έχουν ήδη παρασχεθεί και εφόσον αυτό πιστοποιείται εγγράφως.

Η απόδειξη της παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας πρέπει να επιτρέπει τον προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής ασφάλειας στην οποία αναφέρεται. Για τον σκοπό αυτό, αρκεί να αποδεικνύεται ότι η ασφάλεια επί τίτλων σε λογιστική μορφή έχει μεταφερθεί σε πίστωση του σχετικού λογαριασμού ή αποτελεί πίστωση του λογαριασμού αυτού και ότι η ασφάλεια σε μετρητά έχει μεταφερθεί σε πίστωση του καθορισμένου λογαριασμού ή αποτελεί πίστωση του λογαριασμού αυτού.

[...]»

7 Το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής, με τίτλο «Ορισμοί», έχει ως εξής:

«1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) “συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας”: η συμφωνία παροχής ασφάλειας με μεταβίβαση τίτλου ή η συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, ανεξαρτήτως του εάν καλύπτονται από “γενική συμφωνία” ή “γενικούς όρους”.

[...]

γ) “συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας”: η συμφωνία βάσει της οποίας ο ασφαλειοδότης παρέχει χρηματοοικονομική ασφάλεια ως εγγύηση στον ασφαλειολήπτη, ή υπέρ αυτού, ενώ η κυριότητα της χρηματοοικονομικής ασφάλειας παραμένει στον ασφαλειοδότη κατά τη σύσταση του δικαιώματος ασφάλειας·

δ) “μετρητά”: τα χρήματα που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό, σε οποιοδήποτε νόμισμα, ή παρεμφερείς αξιώσεις για την επιστροφή χρημάτων, όπως οι καταθέσεις χρηματαγοράς·

[...]

στ) “σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις”: οι υποχρεώσεις που εξασφαλίζονται με συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας και οι οποίες παρέχουν δικαίωμα διακανονισμού τοις μετρητοίς ή/και παράδοσης χρηματοπιστωτικών μέσων.

Οι σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις είναι δυνατόν να συνίστανται σε ή να περιλαμβάνουν:

- i) παρούσες ή μελλοντικές, υπάρχουσες ή ενδεχόμενες ή αναμενόμενες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που απορρέουν από μια γενική συμφωνία ή παρόμοιο διακανονισμό)·
- ii) υποχρεώσεις που έχει προς τον ασφαλειολήπτη κάποιο πρόσωπο εκτός του ασφαλειοδότη, ή
- iii) υποχρεώσεις συγκεκριμένης κατηγορίας ή είδους οι οποίες προκύπτουν σε διάφορες χρονικές στιγμές·

[...]

2. Όπου αναφέρεται στην παρούσα οδηγία ότι “παρέχεται” χρηματοοικονομική ασφάλεια, ή όπου υπάρχει αναφορά στην “παροχή” χρηματοοικονομικής ασφάλειας, με τη διατύπωση αυτή νοείται ότι η χρηματοοικονομική ασφάλεια παραδίδεται, μεταβιβάζεται, κατακρατείται, καταχωρείται ή άλλως καθορίζεται, ούτως ώστε να βρίσκεται στην κατοχή ή υπό τον έλεγχο του ασφαλειολήπτη ή προσώπου ενεργούντος για λογαριασμό του ασφαλειολήπτη. Τυχόν δικαίωμα υποκατάστασης ή άρσης πλεονάζουσας χρηματοοικονομικής ασφάλειας υπέρ του ασφαλειοδότη δεν θίγει την παρασχεθείσα στον ασφαλειολήπτη χρηματοοικονομική ασφάλεια όπως αναφέρεται στην παρούσα οδηγία.

3. Όπου αναφέρεται στην παρούσα οδηγία η διατύπωση “εγγράφως”, αυτή περιλαμβάνει και την καταχώρηση με ηλεκτρονικό μέσο ή σε οποιοδήποτε άλλο σταθερό υπόθεμα.»

8 Το άρθρο 3 της ίδιας οδηγίας, με τον τίτλο «Τυπικές απαιτήσεις», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Τα κράτη μέλη δεν απαιτούν η σύναψη, το κύρος, η πλήρωση τυπικών και διαδικαστικών προϋποθέσεων, το αντιτάξιμο ή το αποδεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο μιας συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, ή η δυνάμει συμφωνίας παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, να εξαρτώνται από την εκπλήρωση οιασδήποτε τυπικής πράξης.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας στη χρηματοοικονομική ασφάλεια μόνο στην περίπτωση που αυτή έχει ήδη παρασχεθεί και εφόσον αυτό πιστοποιείται εγγράφως και εφόσον η συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας επίσης πιστοποιείται εγγράφως ή με νομικά ισοδύναμο τρόπο.»

- 9 Το άρθρο 4 της οδηγίας 2002/47, με τίτλο «Εκτέλεση των συμφωνιών παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, με την επέλευση γεγονότος που συνεπάγεται αναγκαστική εκτέλεση, ο ασφαλειολήπτης πρέπει να είναι σε θέση να ρευστοποιήσει με τους ακόλουθους τρόπους οποιαδήποτε από τις κατωτέρω ασφάλειες η οποία παρέχεται δυνάμει συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας και σύμφωνα με τους όρους της:

[...]

β) μετρητά, συμψηφίζοντάς τα ή χρησιμοποιώντας τα για την απαλλαγή από τις σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

[...]

4. Με την επιφύλαξη των όρων που έχουν συμφωνηθεί στη συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, οι τρόποι ρευστοποίησης της χρηματοοικονομικής ασφάλειας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν συνοδεύονται από οποιαδήποτε απαίτηση:

α) να κοινοποιείται εκ των προτέρων η πρόθεση ρευστοποίησης·

β) οι όροι της ρευστοποίησης να έχουν εγκριθεί από δικαστήριο, δημόσιο λειτουργό ή άλλο πρόσωπο·

γ) η ρευστοποίηση να διεξαχθεί με δημόσιο πλειστηριασμό ή οποιοδήποτε άλλο τρόπο έχει υποδειχθεί, ή

δ) να έχει παρέλθει οποιαδήποτε συμπληρωματική χρονική περίοδος.

5. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε να είναι δυνατή η εκτέλεση της συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας σύμφωνα με τους σχετικούς όρους παρά την τυχόν έναρξη ή συνέχιση των διαδικασιών εκκαθάρισης ή των μέτρων εξυγίανσης σε σχέση με τον ασφαλειοδότη ή τον ασφαλειολήπτη.

[...]

- 10 Το άρθρο 8 της εν λόγω οδηγίας, με τίτλο «Μη εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του πτωχευτικού δικαίου», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, καθώς και η παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας δυνάμει τέτοιας συμφωνίας, δεν μπορεί να κηρυχθούν άκυρες ή μη εκτελεστές ή να ανατραπούν με μοναδική αιτιολογία ότι η συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας άρχισε να ισχύει ή ότι η ασφάλεια παρασχέθηκε:

α) την ημέρα έναρξης των διαδικασιών εκκαθάρισης ή των μέτρων εξυγίανσης, αλλά πριν από την έκδοση εντολής ή απόφασης για την εν λόγω έναρξη, ή

β) εντός ορισμένης περιόδου που προηγείται από, και καθορίζεται σε συνάρτηση με, την έναρξη τέτοιων διαδικασιών ή μέτρων, ή σε συνάρτηση με την έκδοση εντολής ή απόφασης ή την ανάληψη οποιασδήποτε άλλης ενέργειας ή την επέλευση οιαδήποτε άλλου γεγονότος κατά τη διάρκεια αυτών των διαδικασιών ή μέτρων.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι στην περίπτωση που έχει αρχίσει να ισχύει συμφωνία χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή σχετική χρηματοοικονομική υποχρέωση, ή έχει παρασχεθεί χρηματοοικονομική ασφάλεια κατά την ημερομηνία, αλλά μετά τη στιγμή έναρξης, των διαδικασιών

εκκαθάρισης ή μέτρων εξυγίανσης, είναι νομίμως εκτελεστή και δεσμευτική για τους τρίτους μόνον εάν ο ασφαλειολήπτης μπορεί να αποδείξει ότι δεν ήταν ενήμερος, ούτε όφειλε να είναι ενήμερος, για την έναρξη αυτών των διαδικασιών ή μέτρων.

3. Στην περίπτωση που η συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας περιέχει:

- α) υποχρέωση παροχής ασφάλειας ή πρόσθετης ασφάλειας ώστε να ληφθούν υπόψη μεταβολές στην αξία της ασφάλειας ή στο ποσό των καλυπτόμενων υποχρεώσεων, ή
- β) δικαίωμα απόσυρσης της ασφάλειας παρέχοντας, με υποκατάσταση ή ανταλλαγή, ασφάλεια ουσιαστικά της ίδιας αξίας,

τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η παροχή ασφάλειας ή πρόσθετης ασφάλειας, ή η υποκατάσταση ή αντικατάσταση της ασφάλειας, δυνάμει της εν λόγω υποχρέωσης ή του εν λόγω δικαιώματος, δεν θεωρείται άκυρη ή αντιστρέψιμη ή ακυρώσιμη με μοναδική αιτιολογία ότι:

- i) η παροχή αυτή πραγματοποιήθηκε την ημερομηνία έναρξης των διαδικασιών εκκαθάρισης ή των μέτρων εξυγίανσης, αλλά πριν από την έκδοση εντολής ή απόφασης για την εν λόγω έναρξη, ή εντός ορισμένης περιόδου που προηγείται από, και καθορίζεται σε συνάρτηση με, την έναρξη των διαδικασιών εκκαθάρισης ή των μέτρων εξυγίανσης, ή σε συνάρτηση με την έκδοση εντολής ή απόφασης ή την ανάληψη οποιασδήποτε άλλης ενέργειας ή την επέλευση οιαδήποτε άλλου γεγονότος κατά τη διάρκεια αυτών των διαδικασιών ή μέτρων, ή/και
- ii) οι σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επήλθαν πριν από την ημερομηνία της παροχής ασφάλειας ή πρόσθετης ασφάλειας, ή της υποκατάστασης ή αντικατάστασης της ασφάλειας.

[...]»

Το λεττονικό δίκαιο

- 11 Ο Finanšu podrošinājuma likums (νόμος περί των χρηματοοικονομικών ασφαλειών) θεσπίστηκε για τη μεταφορά της οδηγίας 2002/47 στη λεττονική έννομη τάξη.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 12 Στις 14 Απριλίου 2007, η «Izdevniecība Stilus» SIA, νόμιμη διάδοχος της οποίας είναι η SIA Private Equity Insurance Group, και η Swedbank συνήψαν τυποποιημένη σύμβαση τρεχούμενου τραπεζικού λογαριασμού. Στη σύμβαση αυτή περιλαμβανόταν ρήτρα χρηματοοικονομικής ασφάλειας βάσει της οποίας τα κεφάλαια της Izdevniecība Stilus στον τρεχούμενο λογαριασμό θα δεσμεύονταν ως εγγύηση προς διασφάλιση όλων των απαιτήσεων της Swedbank έναντι της Izdevniecība Stilus.
- 13 Στις 25 Οκτωβρίου 2010, η Izdevniecība Stilus κηρύχθηκε σε πτώχευση. Εν συνεχεία, ο σύνδικος της πτωχεύσεως συνήψε με τη Swedbank νέα σύμβαση τρεχούμενου λογαριασμού περιλαμβάνουσα την ίδια ρήτρα χρηματοοικονομικής ασφάλειας.
- 14 Στις 8 Ιουνίου 2011, η Swedbank προέβη σε ανάληψη 192,30 λεττονικών λατς (LVL) (περίπου 274 ευρώ) από τον τρεχούμενο λογαριασμό της Izdevniecība Stilus, ως έξοδα τηρήσεως του λογαριασμού για το χρονικό διάστημα μέχρι την κήρυξη της πτωχεύσεως.

- 15 Η Izdevniecība Stilus, εκπροσωπούμενη από τον σύνδικο της πτωχεύσεως, άσκησε αγωγή κατά της Swedbank για την ανάκτηση του ποσού αυτού, στηριζόμενη στην αρχή του εθνικού δικαίου η οποία διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των πιστωτών στο πλαίσιο διαδικασίας αφερεγγυότητας καθώς και στην απαγόρευση που επιβάλλεται στον εκάστοτε πιστωτή να προβαίνει σε ενέργειες που προκαλούν ζημία σε άλλους πιστωτές.
- 16 Τα λεττονικά δικαστήρια πρώτου και δευτέρου βαθμού απέρριψαν την αγωγή, στηριζόμενα μεταξύ άλλων στις διατάξεις του νόμου περί των χρηματοοικονομικών ασφαλειών, οι οποίες εξαιρούν τις χρηματοοικονομικές ασφάλειες από την εφαρμογή του πτωχευτικού δικαίου. Κατόπιν αυτού, ασκήθηκε αναίρεση ενώπιον του Augstākās tiesas Civillietu departaments (Ανώτατο Δικαστήριο, τμήμα αστικών διαφορών, Λεττονία).
- 17 Συναφώς, το εν λόγω δικαστήριο παρατηρεί ότι η οδηγία 2002/47 εκδόθηκε εντός πλαισίου το οποίο αποτελείται, μεταξύ άλλων, από την οδηγία 98/26, η οποία αφορά τα συστήματα πληρωμής και διακανονισμού αξιογράφων. Συνεπώς, διερωτάται, πρώτον, κατά πόσον η οδηγία 2002/47 έχει επίσης εφαρμογή σε ποσά που έχουν κατατεθεί σε τρεχούμενο τραπεζικό λογαριασμό όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο οποίος χρησιμοποιείται εκτός του πλαισίου των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού αξιογράφων που διαλαμβάνονται στα άρθρα 1 και 2 της οδηγίας 98/26.
- 18 Δεύτερον, το Augstākās tiesas Civillietu departaments (Ανώτατο Δικαστήριο, τμήμα αστικών διαφορών) διατηρεί αμφιβολίες κατά πόσον η προτεραιότητα της χρηματοοικονομικής ασφάλειας σε σχέση με τα λοιπά είδη ασφαλειών, ιδίως αυτών που εγγράφονται σε δημόσιο μητρώο, όπως η υποθήκη, συνάδει προς την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των πιστωτών στο πλαίσιο διαδικασίας αφερεγγυότητας. Διερωτάται, μεταξύ άλλων, αν η προτεραιότητα αυτή είναι δικαιολογημένη και τελεί σε αναλογία σε σχέση με τους επιδιωκόμενους από την οδηγία 2002/47 σκοπούς.
- 19 Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ο νόμος περί των χρηματοοικονομικών ασφαλειών έχει εφαρμογή τόσο στα πρόσωπα για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της οδηγίας 2002/47 όσο και στα φυσικά πρόσωπα. Κατά συνέπεια, ζητεί, αφενός, να διευκρινιστεί αν βάσει της διατάξεως αυτής μπορεί να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής των προβλεπομένων από την οδηγία αυτή κανόνων σε πρόσωπα τα οποία ρητώς αποκλείονται του πεδίου εφαρμογής της και, αφετέρου, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν η εν λόγω διάταξη έχει άμεση εφαρμογή. Το αιτούν δικαστήριο, αν και δέχεται ότι πρόκειται για υποθετικής φύσεως ερωτήματα στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, θεωρεί ότι μπορεί να αποβούν κρίσιμα στην περίπτωση ενδεχόμενης εξετάσεως της συνταγματικότητας του νόμου περί των χρηματοοικονομικών ασφαλειών από το Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο, Λεττονία).
- 20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Augstākās tiesas Civillietu departaments (Ανώτατο Δικαστήριο, τμήμα αστικών διαφορών) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχουν οι διατάξεις του άρθρου 4 της οδηγίας 2002/47, σχετικά με την εκτέλεση των συμφωνιών παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, λαμβανομένων υπόψη των αιτιολογικών σκέψεων 1 και 4 της εν λόγω οδηγίας, την έννοια ότι εφαρμόζονται μόνον στους λογαριασμούς που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των συστημάτων διακανονισμού αξιογράφων ή την έννοια ότι εφαρμόζονται επίσης σε κάθε λογαριασμό που ανοίγεται σε τράπεζα, περιλαμβανομένου τρεχούμενου λογαριασμού, ο οποίος δεν χρησιμοποιείται για διακανονισμό αξιογράφων;
- 2) Έχουν οι διατάξεις των άρθρων 3 και 8, της οδηγίας 2002/47, λαμβανομένων υπόψη των αιτιολογικών σκέψεων 3 και 5 της οδηγίας, την έννοια ότι σκοπός της οδηγίας είναι να διασφαλίσει ιδιαίτερα ευνοϊκή προτιμησιακή μεταχείριση των πιστωτικών ιδρυμάτων στις περιπτώσεις αφερεγγυότητας των πελατών τους, ιδίως σε σχέση με άλλους πιστωτές των εν λόγω πελατών, όπως τους εργαζομένους όσον αφορά τις μισθολογικές αξιώσεις τους, το Δημόσιο όσον

αφορά τις φορολογικές απαιτήσεις του, και τους προνομιούχους πιστωτές, των οποίων οι απαιτήσεις καλύπτονται από ασφάλειες που περιβάλλονται από δημόσια πίστη λόγω της καταχωρίσεώς τους σε μητρώο;

- 3) Είναι το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της οδηγίας 2002/47 κανόνας ελάχιστης ή πλήρους εναρμονίσεως, έχει δηλαδή την έννοια ότι επιτρέπει στα κράτη μέλη να επεκτείνουν την εν λόγω διάταξη σε πρόσωπα τα οποία εξαιρούνται ρητώς από το πεδίο εφαρμογής της [εν λόγω] οδηγίας;
- 4) Αποτελεί το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της οδηγίας 2002/47 άμεσα εφαρμοστέα διάταξη;
- 5) Εάν ο σκοπός και το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/47 αποδειχθούν πιο περιορισμένοι από τον πραγματικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας, της οποίας η έκδοση βασίστηκε τυπικά στην υποχρέωση μεταφοράς της οδηγίας [αυτής] στο εθνικό δίκαιο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ερμηνεία της [εν λόγω] οδηγίας για την κήρυξη ανίσχυρης μιας ρήτρας χρηματοοικονομικής ασφάλειας βασιζόμενης στην εθνική νομοθεσία, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος

- 21 Με το πρώτο και το δεύτερο ερώτημά του, τα οποία πρέπει να συνεξεταστούν, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν η οδηγία 2002/47 έχει την έννοια ότι παρέχει στον ασφαλειολήπτη χρηματοοικονομικής ασφάλειας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, σύμφωνα με την οποία τα ποσά που κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό δεσμεύονται από την τράπεζα ως εγγύηση προς διασφάλιση όλων των απαιτήσεών της έναντι του δικαιούχου του λογαριασμού, το δικαίωμα εκτελέσεως της ασφάλειας αυτής ανεξαρτήτως της κινήσεως διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του ασφαλειοδότη.
- 22 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 3 της οδηγίας 2002/47, η οδηγία αυτή αποσκοπεί να συμβάλει στην ενοποίηση και οικονομικότερη λειτουργία των χρηματοοικονομικών αγορών, καθώς και στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 23 Προς τούτο, η οδηγία αυτή θέσπισε ένα καθεστώς με σκοπό, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές της σκέψεις 5, 9, 10 και 17, να περιορίσει τις διοικητικές διατυπώσεις τις οποίες πρέπει να αντιμετωπίσουν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνίας χρηματοοικονομικής ασφάλειας εμπίπτουσας στο πεδίο εφαρμογής της, να ενισχύσει την ασφάλεια δικαίου των εν λόγω χρηματοοικονομικών ασφαλειών ώστε ορισμένες διατάξεις του εθνικού πτωχευτικού δικαίου να μην εφαρμόζονται επί των συμφωνιών αυτών και να προβλέπει ταχείες και μη τυπολατρικές εκτελεστικές διαδικασίες προκειμένου να διαφυλάσσεται η χρηματοοικονομική σταθερότητα και να περιορίζονται οι αλυσιδωτές επιπτώσεις σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής ενός συμβαλλομένου σε συμφωνία χρηματοοικονομικής ασφάλειας.
- 24 Επομένως, αφενός, το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας απαγορεύει κατ' ουσίαν στα κράτη μέλη να εξαρτούν τη σύναψη, το κύρος, την πλήρωση τυπικών και διαδικαστικών προϋποθέσεων, το αντιτάξιμο ή το αποδεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, ή τη δυνάμει συμφωνίας παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας από την εκπλήρωση οιασδήποτε τυπικής πράξεως.
- 25 Αφετέρου, το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/47 ορίζει ότι ο ασφαλειολήπτης δυνάμει συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας πρέπει να είναι σε θέση να τη ρευστοποιήσει με τους τρόπους που περιγράφονται στη διάταξη αυτή. Δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 5, της οδηγίας αυτής, τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε να είναι δυνατή η εκτέλεση της

συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας σύμφωνα με τους όρους που αυτή προβλέπει παρά την τυχόν κίνηση ή συνέχιση διαδικασίας εκκαθάρισεως ή την επιβολή μέτρων εξυγιάνσεως κατά του ασφαλειοδότη ή του ασφαλειολήπτη.

- 26 Κατά συνέπεια, το θεσπισθέν με την οδηγία 2002/47 καθεστώς, αποκλείοντας την εξάρτηση της χρησιμοποίησεως χρηματοοικονομικών ασφαλειών από την εκπλήρωση τυπικών πράξεων, παρέχει στους ασφαλειολήπτες το δικαίωμα εκτελέσεως των εν λόγω ασφαλειών ανεξαρτήτως της κινήσεως διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του ασφαλειοδότη.
- 27 Τούτου δοθέντος, πρέπει να καθοριστεί αν χρηματοοικονομική ασφάλεια όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής.
- 28 Συναφώς, δεν αμφισβητείται ότι η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης ασφάλεια εμπίπτει στο *ratione personae* πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας.
- 29 Όσον αφορά το *ratione materiae* πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/47, διαπιστώνεται, κατ' αρχάς, ότι οι καλυπτόμενες από την ασφάλεια υποχρεώσεις πρέπει να αποτελούν «σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της οδηγίας. Κατά τον ορισμό που περιλαμβάνεται στη διάταξη αυτή, οι «σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις» είναι υποχρεώσεις που εξασφαλίζονται με συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας και οι οποίες παρέχουν δικαίωμα διακανονισμού τοις μετρητοίς ή/και παραδόσεως χρηματοπιστωτικών μέσων. Είναι δυνατόν να συνίστανται σε ή να περιλαμβάνουν παρούσες ή μελλοντικές υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που απορρέουν από μια γενική συμφωνία ή παρόμοιο διακανονισμό, σε υποχρεώσεις που έχει προς τον ασφαλειολήπτη κάποιο πρόσωπο εκτός του ασφαλειοδότη, ή υποχρεώσεις συγκεκριμένης κατηγορίας ή είδους οι οποίες προκύπτουν σε διάφορες χρονικές στιγμές.
- 30 Επομένως, όπως υποστήριξαν όλοι όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου, ο ορισμός των «σχετικών χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων» του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της οδηγίας 2002/47 καλύπτει μια κατάσταση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, κατά την οποία η χρηματοοικονομική ασφάλεια καλύπτει όλες τις απαιτήσεις της τράπεζας κατά του δικαιούχου του λογαριασμού.
- 31 Πράγματι, αφενός, εφόσον δεν προβλέπεται ρητός περιορισμός στο κείμενο της οδηγίας 2002/47, οι όροι «υποχρεώσεις οι οποίες παρέχουν δικαίωμα διακανονισμού τοις μετρητοίς» που περιλαμβάνεται στον ορισμό του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της οδηγίας 2002/47, πρέπει να νοηθούν ως αφορώντες κάθε υποχρέωση δημιουργούσα δικαίωμα διακανονισμού τοις μετρητοίς και, επομένως, και τις συνήθεις χρηματικές οφειλές δικαιούχου τραπεζικού λογαριασμού έναντι της τράπεζάς του, όπως τα επίμαχα στην υπόθεση της κύριας δίκης έξοδα τηρήσεως λογαριασμού.
- 32 Αφετέρου, καθόσον οι σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μπορούν, κατά το γράμμα του ορισμού του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της οδηγίας 2002/47, να συνίστανται εν όλω ή εν μέρει σε ή να περιλαμβάνουν παρούσες ή μελλοντικές υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που απορρέουν από μια γενική συμφωνία ή παρόμοιο διακανονισμό, ο ορισμός αυτός αφορά επίσης καταστάσεις όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, κατά τις οποίες η ασφάλεια δεν καλύπτει μόνον μια μεμονωμένη υποχρέωση, αλλά το σύνολο των απαιτήσεων της τράπεζας κατά του δικαιούχου του λογαριασμού.
- 33 Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 4, στοιχείο α', της οδηγίας 2002/47, η ασφάλεια την οποία αφορά η οδηγία αυτή πρέπει να αποτελείται από μετρητά ή από χρηματοπιστωτικά μέσα. Η έννοια των «μετρητών» καθορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της εν λόγω οδηγίας ως τα χρήματα που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό ή παρεμφερείς αξιώσεις για την επιστροφή χρημάτων, όπως οι καταθέσεις χρηματαγοράς. Εξάλλου, από την αιτιολογική σκέψη 18

της ίδιας οδηγίας προκύπτει ότι τα τραπεζογραμμάτια εξαιρούνται ρητώς του ορισμού αυτού. Εφόσον καμία άλλη εξαίρεση δεν προβλέπεται στην οδηγία 2002/47, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 29 των προτάσεών του, ο εν λόγω ορισμός καλύπτει τα ποσά που κατατίθενται σε τρεχούμενο λογαριασμό όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης.

- 34 Επί του προβληθέντος από το αιτούν δικαστήριο ζητήματος κατά πόσον το *ratione materiae* πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/47 πρέπει, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου εκδόθηκε η οδηγία, να περιορίζεται μόνον στα ποσά που κατατίθενται σε λογαριασμούς χρησιμοποιούμενους στο πλαίσιο των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού αξιογράφων για τα οποία γίνεται λόγος στα άρθρα 1 και 2 της οδηγίας 98/26, επισημαίνεται ότι ο περιορισμός αυτός δεν βρίσκει κανένα έρεισμα στο γράμμα της οδηγίας 2002/47. Αντιθέτως, καίτοι είναι αληθές, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 4 της οδηγίας αυτής, ότι η οδηγία εκδόθηκε εντός πλαισίου το οποίο αποτελείται, μεταξύ άλλων, από την οδηγία 98/26 και ο νομοθέτης της Ένωσης θεώρησε ότι έχει πλεονεκτήματα η υπαγωγή σε κοινή κανονιστική ρύθμιση των ασφαλειών που παρέχονται στο πλαίσιο των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού τα οποία αφορά η τελευταία αυτή οδηγία, εντούτοις η οδηγία 2002/47, όπως υπενθυμίζει και η αιτιολογική της σκέψη 4, συμπληρώνει τις ισχύουσες νομοθετικές πράξεις προσφέροντας λύσεις σε περαιτέρω ζητήματα και υπερβαίνοντας τα όρια των νομοθετικών αυτών πράξεων. Εξάλλου, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 31 των προτάσεών του, η αιτιολογική έκθεση της προτάσεως οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ΕΕ 2001, L 180 E, σ. 312) επιβεβαιώνει επίσης ότι η οδηγία 2002/47 εκδόθηκε με τον σκοπό να υπερβεί το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 98/26.
- 35 Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το *ratione materiae* πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/47 περιορίζεται στα ποσά που έχουν κατατεθεί σε λογαριασμούς χρησιμοποιούμενους στο πλαίσιο των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού αξιογράφων για τα οποία γίνεται λόγος στην οδηγία 98/26.
- 36 Συνεπώς, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο της 1, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, η οδηγία 2002/47 εφαρμόζεται εφόσον έχει παρασχεθεί χρηματοοικονομική ασφάλεια και η εν λόγω παροχή μπορεί να πιστοποιηθεί εγγράφως, όπερ περιλαμβάνει, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής, και την καταχώριση με ηλεκτρονικό μέσο ή σε οποιοδήποτε άλλο σταθερό υπόθεμα. Το δε άρθρο 3, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει ρητώς ότι η απαγόρευση εξαρτήσεως της παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας από την εκπλήρωση τυπικών πράξεων, που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας, δεν επηρεάζει την εφαρμογή της οδηγίας στη χρηματοοικονομική ασφάλεια στην περίπτωση που αυτή έχει ήδη παρασχεθεί και εφόσον αυτό πιστοποιείται εγγράφως.
- 37 Κατά τον ορισμό του άρθρου 2, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2002/47, με τον όρο «παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας» νοείται ότι η χρηματοοικονομική ασφάλεια παραδίδεται, μεταβιβάζεται, κατακρατείται, καταχωρίζεται ή άλλως καθορίζεται, ούτως ώστε να βρίσκεται στην κατοχή ή υπό τον έλεγχο του ασφαλειολήπτη ή προσώπου ενεργούντος για λογαριασμό του ασφαλειολήπτη.
- 38 Πάντως, η εν λόγω οδηγία δεν διευκρινίζει υπό ποιες προϋποθέσεις πληρούται το κριτήριο ότι ο ασφαλειολήπτης πρέπει να έχει «στην κατοχή του ή τον έλεγχό του» την ως άνω ασφάλεια σε περίπτωση άυλης ασφάλειας, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία αφορά ποσά κατατεθειμένα σε τραπεζικό λογαριασμό.
- 39 Ελλείψει ρητής παραπομπής στο δίκαιο των κρατών μελών, το εν λόγω κριτήριο πρέπει να ερμηνεύεται, σε ολόκληρη την Ένωση, κατά τρόπο αυτοτελή και ενιαίο, ο οποίος πρέπει να αναζητείται βάσει του γράμματός του, του πλαισίου του και του σκοπού του (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Α, C-184/14, EU:C:2015:479, σκέψεις 31 και 32 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 40 Συναφώς, από την αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας 2002/47 προκύπτει ότι η οδηγία αποσκοπεί στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ, αφενός, της αποτελεσματικότητας της αγοράς, αποφεύγοντας την απτόμενη της παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας τυπολατρία, και, αφετέρου, της εξασφάλισης των συμβαλλομένων μερών στη συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας και των τρίτων, απαιτώντας η παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας να συνεπάγεται κάποια μορφή περιουσιακής απώλειας.
- 41 Πράγματι, η σχετική με την παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας απαίτηση αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι ο ασφαλειολήπτης που προσδιορίζεται στη συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας είναι σε θέση να τη ρευστοποιήσει σε περίπτωση επελεύσεως του γεγονότος που συνεπάγεται την εκτέλεση της ως άνω ασφάλειας.
- 42 Προστίθεται ότι από την αιτιολογική σκέψη 17 της οδηγίας 2002/47 προκύπτει ότι η οδηγία αυτή προβλέπει ταχείες και μη τυπολατρικές εκτελεστικές διαδικασίες προκειμένου να διαφυλάσσεται η χρηματοοικονομική σταθερότητα και να περιορίζονται οι αλυσιδωτές επιπτώσεις σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής ενός συμβαλλομένου σε συμφωνία χρηματοοικονομικής ασφάλειας. Η σχετική με την παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας απαίτηση, εφόσον διασφαλίζει στον ασφαλειολήπτη ότι θα είναι πράγματι σε θέση να τη ρευστοποιήσει, δύναται να συμβάλλει στην επίτευξη του εν λόγω σκοπού.
- 43 Εξάλλου, κατά το γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 2002/47, το δικαίωμα υποκαταστάσεως ή άρσεως πλεονάζουσας χρηματοοικονομικής ασφάλειας υπέρ του ασφαλειοδότη δεν θίγει την παρασχεθείσα στον ασφαλειολήπτη χρηματοοικονομική ασφάλεια. Ωστόσο, το δικαίωμα αυτό θα καθίστατο κενό περιεχομένου αν ο λήπτης ασφάλειας αφορώσας ποσά κατατεθειμένα σε τραπεζικό λογαριασμό θεωρούνταν ότι έχει «την κατοχή ή τον έλεγχο» των ποσών αυτών και στην περίπτωση κατά την οποία ο δικαιούχος του λογαριασμού μπορεί να τα χρησιμοποιεί ελευθέρως.
- 44 Επομένως, ο λήπτης ασφάλειας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία αφορά ποσά που κατατίθενται σε τρεχούμενο τραπεζικό λογαριασμό, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει «την κατοχή ή τον έλεγχο» των ποσών αυτών μόνον υπό την προϋπόθεση ότι ο ασφαλειοδότης εμποδίζεται να τα χρησιμοποιεί ελευθέρως.
- 45 Πρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι χρηματοοικονομική ασφάλεια δεν εμπίπτει, καταρχήν, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/47, αν έχει παρασχεθεί μετά την κίνηση διαδικασίας αφερεγγυότητας.
- 46 Πράγματι, το άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 3, της εν λόγω οδηγίας αποκλείει κατ' ουσίαν τυχόν αναδρομικό αποτέλεσμα διαδικασίας αφερεγγυότητας σε χρηματοοικονομικές ασφάλειες παρασχεθείσες πριν από την κίνηση της διαδικασίας αυτής. Αντιθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας όταν ασφάλεια παρασχεθεί μετά την κίνηση τέτοιας διαδικασίας, η συμφωνία παροχής της ασφάλειας παράγει αποτελέσματα και είναι αντιτάξιμη σε τρίτους μόνον εξαιρετικώς, ήτοι μόνον αν η ασφάλεια είχε παρασχεθεί κατά την ημερομηνία της κινήσεως της ως άνω διαδικασίας και ο ασφαλειολήπτης μπορεί να αποδείξει ότι δεν ήταν ενήμερος για την κίνηση της εν λόγω διαδικασίας ή ότι δεν μπορούσε ευλόγως να τη γνωρίζει. Επομένως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 63 και 64 των προτάσεών του, υπό την επιφύλαξη των περιπτώσεων που διαλαμβάνονται στο άρθρο 8, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας, η οδηγία δεν καλύπτει τις παρασχεθείσες μετά την κίνηση διαδικασίας αφερεγγυότητας ασφάλειες.
- 47 Εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των διαπιστώσεων που περιλαμβάνονται στις σκέψεις 44 και 46 της παρούσας αποφάσεως, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να εξετάσει μεταξύ άλλων, αφενός, αν τα ποσά που ανέλαβε η Swedbank από τον λογαριασμό της Izdevniecība Stilus είχαν κατατεθεί στον ως άνω λογαριασμό πριν από την κίνηση της διαδικασίας αφερεγγυότητας ή αν κατατέθηκαν κατά την ημερομηνία κινήσεως της εν λόγω διαδικασίας, εφόσον η Swedbank απέδειξε ότι δεν ήταν

ενήμερη για την κίνηση της διαδικασίας αυτής ή ότι δεν μπορούσε ευλόγως να τη γνωρίζει και, αφετέρου, αν η Izdevniecība Stilus δεν μπορούσε να χρησιμοποιεί τα ποσά αυτά μετά την κατάθεσή τους στον εν λόγω λογαριασμό.

- 48 Υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες θα προβεί το αιτούν δικαστήριο, φαίνεται ότι οι προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούνται εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι διάδικοι της κύριας δίκης συμφώνησαν ότι, αφενός, τα ποσά που ανέλαβε η Swedbank κατατέθηκαν στον επίμαχο λογαριασμό μετά την κίνηση της διαδικασίας αφερεγγυότητας και ότι, αφετέρου, η συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας δεν περιλαμβάνει ρήτρα σύμφωνα με την οποία η Izdevniecība Stilus εμποδιζόταν να χρησιμοποιεί τα ποσά αυτά μετά την κατάθεσή τους στον εν λόγω λογαριασμό.
- 49 Τέλος, καθόσον το αιτούν δικαστήριο διερωτάται περί του συμβατού του θεσπισθέντος με την οδηγία 2002/47 συστήματος με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των πιστωτών στο πλαίσιο διαδικασίας αφερεγγυότητας, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η κατά το άρθρο 20 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισονομία αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης η οποία επιτάσσει να μην αντιμετωπίζονται διαφορετικά παρόμοιες καταστάσεις ούτε να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο διαφορετικές μεταξύ τους καταστάσεις, εκτός αν η διαφορετική αντιμετώπιση αυτή δικαιολογείται αντικειμενικά. Διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται εφόσον στηρίζεται σε αντικειμενικό και εύλογο κριτήριο, δηλαδή εφόσον σχετίζεται με τον νομίμως επιδιωκόμενο από την επίμαχη νομοθεσία σκοπό, η δε διαφορά αυτή είναι ανάλογη προς τον σκοπό που επιδιώκεται σχετικώς (απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2013, Schaible, C-101/12, EU:C:2013:661, σκέψεις 76 και 77 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 50 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 26 της παρούσας αποφάσεως, το θεσπισθέν με την οδηγία 2002/47 σύστημα, αποκλείοντας την εξάρτηση της παροχής χρηματοοικονομικών ασφαλειών από την εκπλήρωση τυπικών πράξεων, παρέχει στους ασφαλειολήπτες το δικαίωμα εκτελέσεως των εν λόγω ασφαλειών ανεξαρτήτως της κινήσεως διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του ασφαλειοδότη. Επομένως, το σύστημα αυτό ευνοεί τις χρηματοοικονομικές ασφάλειες σε σχέση με τα άλλα είδη ασφαλειών που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής.
- 51 Συνεπώς, διαπιστώνεται ότι η διαφορετική αυτή μεταχείριση βασίζεται σε αντικειμενικό κριτήριο το οποίο σχετίζεται με τον θεμιτό σκοπό της οδηγίας 2002/47, ο οποίος έγκειται στην ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και της αποτελεσματικότητας των χρηματοοικονομικών ασφαλειών προς διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού τομέα.
- 52 Εξάλλου, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δεν προκύπτει κανένα στοιχείο βάσει του οποίου να μπορεί να θεωρηθεί ότι η εν λόγω διαφορετική μεταχείριση είναι δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Συναφώς, πρέπει, μεταξύ άλλων, να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η δυνατότητα εφαρμογής *ratione materiae* της οδηγίας 2002/47 εξαρτάται από την παροχή της ασφάλειας και απαιτεί, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, η εν λόγω παροχή της ασφάλειας να έχει πραγματοποιηθεί πριν από την κίνηση διαδικασίας αφερεγγυότητας. Επομένως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 65 των προτάσεων του, τα ποσά που κατατίθενται στον λογαριασμό του ασφαλειοδότη μετά την κίνηση διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν μπορούν, καταρχήν, να καλύπτονται από το θεσπισθέν με την οδηγία 2002/47 καθεστώς. Περαιτέρω, όσον αφορά τη *ratione personae* εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας, το άρθρο της 1, παράγραφος 3, επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποκλείουν τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας στις οποίες ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της ίδιας οδηγίας. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι το θεσπισθέν με την οδηγία 2002/47 καθεστώς αφορά μόνον ένα μέρος των στοιχείων του ενεργητικού του ασφαλειοδότη, ως προς το οποίο ο ασφαλειοδότης αποδέχθηκε κάποια μορφή περιουσιακής απώλειας.

- 53 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι από την εξέταση του πρώτου και του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο δυνάμενο να θίξει το κύρος της οδηγίας 2002/47 από πλευράς της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.
- 54 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η οδηγία 2002/47 έχει την έννοια ότι παρέχει στον ασφαλειολήπτη χρηματοοικονομικής ασφάλειας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, σύμφωνα με την οποία τα ποσά που κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό δεσμεύονται από την τράπεζα ως εγγύηση προς διασφάλιση όλων των απαιτήσεών της έναντι του δικαιούχου του λογαριασμού, το δικαίωμα εκτελέσεως της ως άνω ασφάλειας ανεξαρτήτως της κινήσεως διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του ασφαλειοδότη μόνον αν, αφενός, τα ποσά που αποτελούν αντικείμενο της εν λόγω ασφάλειας είχαν κατατεθεί στον επίμαχο λογαριασμό πριν από την κίνηση της ως άνω διαδικασίας ή αν τα ποσά αυτά κατατέθηκαν κατά την ημερομηνία κινήσεως της διαδικασίας αυτής, εφόσον η τράπεζα αποδεικνύει ότι δεν ήταν ενήμερη για την κίνηση της ως άνω διαδικασίας ή ότι δεν μπορούσε ευλόγως να τη γνωρίζει, και αν, αφετέρου, ο δικαιούχος του εν λόγω λογαριασμού δεν μπορούσε να χρησιμοποιεί τα ως άνω ποσά μετά την κατάθεσή τους στον λογαριασμό αυτόν.

Επί του τρίτου και του τετάρτου ερωτήματος

- 55 Με το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της οδηγίας 2002/47 έχει την έννοια ότι επιτρέπει σε κράτος μέλος να επεκτείνει το *ratione personae* πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής στα φυσικά πρόσωπα και αν η διάταξη αυτή έχει άμεση εφαρμογή.
- 56 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δεν δικαιολογείται από τη διατύπωση συμβουλευτικών γνώμων επί γενικών ή υποθετικών ζητημάτων, αλλά από την αδήριτη ανάγκη αποτελεσματικής επιλύσεως μιας ένδικης διαφοράς που αφορά το δίκαιο της Ένωσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2013, *Romeo*, C-313/12, EU:C:2013:718, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 57 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο παραδέχεται ότι το τρίτο και το τέταρτο ερώτημά του είναι αμιγώς υποθετικής φύσεως στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, δεδομένου ότι στη διαφορά αυτή δεν εμπλέκεται κανένα φυσικό πρόσωπο.
- 58 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 71 των προτάσεών του, το γεγονός ότι τα ερωτήματα αυτά θα μπορούσαν να ανακύψουν στο πλαίσιο ενδεχόμενης εξετάσεως της συνταγματικότητας του νόμου περί των χρηματοοικονομικών ασφαλειών από το *Latvijas Republikas Satversmes tiesa* (Συνταγματικό Δικαστήριο), δεν δύναται να άρει τον υποθετικό τους χαρακτήρα στην υπό κρίση υπόθεση.
- 59 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα είναι απαράδεκτα.

Επί του πέμπτου ερωτήματος

- 60 Με το πέμπτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν, στην περίπτωση κατά την οποία ο σκοπός και το περιεχόμενο της οδηγίας 2002/47 είναι πιο περιορισμένοι από τον σκοπό και το περιεχόμενο του εθνικού νόμου μεταφοράς της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ερμηνεία της εν λόγω οδηγίας για την ακύρωση ρήτρας χρηματοοικονομικής ασφάλειας βασιζόμενης στην εθνική νομοθεσία, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης.

- 61 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι απαιτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως μνημονεύονται ρητώς στο άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο οφείλει να γνωρίζει και να τηρεί σχολαστικώς το αιτούν δικαστήριο στο πλαίσιο της συνεργασίας που καθιερώνει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ (διατάξεις της 12ης Μαΐου 2016, *Security Service* κλπ., C-692/15 έως C-694/15, EU:C:2016:344, σκέψη 18, καθώς και της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, *Google Ireland* και *Google Italy*, C-322/15, EU:C:2016:672, σκέψη 15).
- 62 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να εκθέτει τους ακριβείς λόγους που το οδήγησαν να διερωτηθεί σχετικά με την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης και να κρίνει αναγκαία την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων στο Δικαστήριο. Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι είναι απαραίτητο να παρέχει το εθνικό δικαστήριο έναν ελάχιστο αριθμό διευκρινίσεων όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους επέλεξε τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης των οποίων ζητεί την ερμηνεία και τη σχέση που υφίσταται κατά το εν λόγω δικαστήριο μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοστέας στη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί εθνικής νομοθεσίας (απόφαση της 10ης Μαρτίου 2016, *Safe Interenvíos*, C-235/14, EU:C:2016:154, σκέψη 115, καθώς και διάταξη της 12ης Μαΐου 2016, *Security Service* κλπ., C-692/15 έως C-694/15, EU:C:2016:344, σκέψη 20).
- 63 Πρέπει να υπογραμμιστεί συναφώς ότι τα πληροφοριακά στοιχεία που περιέχονται στις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως χρησιμεύουν όχι μόνον για να παράσχουν στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να δώσει χρήσιμες απαντήσεις στα υποβληθέντα από το αιτούν δικαστήριο ερωτήματα, αλλά και να παράσχουν στις κυβερνήσεις των κρατών μελών και στα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη τη δυνατότητα να υποβάλουν παρατηρήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Ιουλίου 2016, *Ognyanov*, C-614/14, EU:C:2016:514, σκέψη 20, καθώς και διάταξη της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, *Google Ireland* και *Google Italy*, C-322/15, EU:C:2016:672, σκέψη 17).
- 64 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει απλώς το πέμπτο ερώτημα χωρίς να το επεξηγεί περαιτέρω στο σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής. Όσον αφορά τη διατύπωσή του, το ερώτημα αυτό αναφέρει μόνον γενικώς την περίπτωση κατά την οποία ο σκοπός και το περιεχόμενο της οδηγίας 2002/47 είναι πιο περιορισμένοι από τον σκοπό και το περιεχόμενο της εθνικής νομοθεσίας, χωρίς να αναφέρει τα συγκεκριμένα στοιχεία ή τις συγκεκριμένες διατάξεις της οδηγίας αυτής και της εθνικής νομοθεσίας που ώθησαν το αιτούν δικαστήριο να υποβάλει το ερώτημα αυτό.
- 65 Επομένως, είναι αδύνατον να εκτιμηθεί με ασφάλεια η περίπτωση για την οποία κάνει λόγο το αιτούν δικαστήριο στο πέμπτο ερώτημά του. Ειδικότερα, η απόφαση περί παραπομπής δεν παρέχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να καθορίσει αν το εν λόγω δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί η αμιγώς υποθετική στην υπόθεση της κύριας δίκης περίπτωση σύμφωνα με την οποία το *ratione personae* πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/47 είναι πιο περιορισμένο από το πεδίο εφαρμογής του εθνικού δικαίου ή αν ζητεί να διευκρινιστούν άλλες περιπτώσεις.
- 66 Λόγω των κενών αυτών, η απόφαση περί παραπομπής δεν παρέχει ούτε στις κυβερνήσεις των κρατών μελών και στους λοιπούς κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να καταθέσουν χρήσιμες παρατηρήσεις επί του πέμπτου ερωτήματος, ούτε στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να δώσει χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 67 Υπό τις συνθήκες αυτές, το πέμπτο ερώτημα είναι απαράδεκτο.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁶⁸ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαινεται:

Η οδηγία 2002/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουνίου 2002, για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, έχει την έννοια ότι παρέχει στον ασφαλειολήπτη χρηματοοικονομικής ασφάλειας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, σύμφωνα με την οποία τα ποσά που κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό δεσμεύονται από την τράπεζα ως εγγύηση προς διασφάλιση όλων των απαιτήσεων της έναντι του δικαιούχου του λογαριασμού, το δικαίωμα εκτελέσεως της ως άνω ασφάλειας ανεξαρτήτως της κινήσεως διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του ασφαλειοδότη μόνον αν, αφενός, τα ποσά που αποτελούν αντικείμενο της εν λόγω ασφάλειας είχαν κατατεθεί στον επίμαχο λογαριασμό πριν από την κίνηση της ως άνω διαδικασίας ή αν τα ποσά αυτά κατατέθηκαν κατά την ημερομηνία κινήσεως της διαδικασίας αυτής, εφόσον η τράπεζα αποδεικνύει ότι δεν ήταν ενήμερη για την κίνηση της ως άνω διαδικασίας ή ότι δεν μπορούσε ευλόγως να τη γνωρίζει, και αν, αφετέρου, ο δικαιούχος του εν λόγω λογαριασμού δεν μπορούσε να χρησιμοποιεί τα ως άνω ποσά μετά την κατάθεσή τους στον λογαριασμό αυτόν.

(υπογραφές)